

POSTANOWIENIE

4 maja 2023 r.

Sąd Najwyższy w Izbie Cywilnej w składzie:

SSN Halina Kiriło

po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym 4 maja 2023 r. w Warszawie,
wniosku T. S.

o zbadanie spełnienia przez Sędziego Sądu Najwyższego Martę Romańską
wymogów niezawisłości i bezstronności w sprawie I CSK 4427/22

odrzuca wniosek.

UZASADNIENIE

W sprawie z powództwa J. Ż. i T. L. przeciwko F. S.A. w W. i T. S. o ochronę dóbr osobistych pozwani, reprezentowani przez adwokata S. S., wnieśli skargę kasacyjną od wyroku Sądu Apelacyjnego w Warszawie z dnia 13 kwietnia 202 r., sygn. akt V ACa 647/20. Sędzią sprawozdawcą w sprawie kasacyjnej zarejestrowanej pod sygn. akt I CSK 4427/20 została SSN Marta Romańska. Na podstawie art. 29 § 8 ustawy z dnia 8 grudnia 2017 r. o Sądzie Najwyższym (jednolity tekst: Dz. U. z 2021 r., poz. 1904 ze zm., dalej jako ustawa o Sądzie Najwyższym) zawiadomiono strony o składzie rozpoznającym sprawę. Zawiadomienie to zostało doręczone także pełnomocnikowi pozwanego T. S. adwokatowi S. S. w dniu 14 września 2022 r. (k. 29 akt sygn. I CSK 4427/22). W dniu 16 września 2022 r. pozwany T. S. złożył osobiście wniosek o zbadanie w trybie art. 29 § 5 ustawy o Sądzie Najwyższym spełnienia przez SSN Martę Romańską wymogów niezawisłości i bezstronności (k. 30 – 31 akt sygn. I CSK 4427/22). Zarządzeniem z dnia 28 września 2022 r. pismo zawierające tenże wniosek zostało zwrócone pozwanemu na podstawie art. 130 § 5 k.p.c. w związku z art. 87 ¹ k.p.c. w związku z art. 29 § 8 zd. 4 ustawy o Sądzie Najwyższym (k. 33 akt

sygn. I CSK 4427/22), albowiem wniosek został złożony bezpośrednio przez stronę, podczas gdy w postępowaniu przed Sądem Najwyższym, także w zakresie uregulowanym w art. 29 ustawy ustrojowej tego organu sądowego, obowiązuje zastępstwo stron przez adwokatów lub radców prawnych. W dniu 17 października 2022 r. do Sądu Najwyższego wpłynął - nadany w Urzędzie Pocztowym w dniu 10 października 2022 r. - wniosek pełnomocnika pozwanego T. S. - adwokata P. B. o zbadanie spełnienia przez SSN Martę Romańską, w sprawie kasacyjnej o sygn. akt I CSK 4427/22, wymogów niezawisłości i bezstronności (wniosek wraz z załącznikami i dowodem nadania k. 3 – 32 akt sygn. II CB 9/22). W wyniku przeprowadzonego w dniu 20 października 2022 r. losowania przewodniczącym składu wyznaczonego do rozpoznania wniosku został SSN Jacek Błaszczuk a sędzią sprawozdawcą SSN Halina Kiriło (protokół losowania – k. 35 – 36 akt sygn. III CB 9/22).

Sąd Najwyższy zważył, co następuje.

Wniosek pełnomocnika pozwanego, złożony w trybie art. 29 § 5 ustawy o Sądzie Najwyższym, został wniesiony po upływie ustawowego terminu. Zgodnie z bowiem z treścią art. 29 § 8 ustawy o Sądzie Najwyższym, wniosek o przeprowadzenie testu niezawisłości sędziego składa się w terminie tygodniowym od dnia zawiadomienia uprawnionego do złożenia wniosku o składzie rozpoznającym sprawę. Po upływie tego terminu prawo do złożenia wniosku wygasa. Z mocy 29 § 8 zdanie czwarte ustawy o Sądzie Najwyższym, przepis art. 87¹ ustawy - Kodeks postępowania cywilnego stosuje się. Ustawodawca zastosował art. 29 § 8 ustawy o Sądzie Najwyższym konstrukcję terminu prekluzyjnego. Terminu tego nie można zatem przywrócić w oparciu o regulację art. 168 k.p.c. Z kolei skutki naruszenia przymusu adwokacko-radcowskiego są daleko idące, gdyż pisma procesowe sporządzone z naruszeniem art. 87¹ k.p.c. podlegają zwrotowi bez wzywania do usunięcia braków (art. 130 § 5 k.p.c. – postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 28 stycznia 2022 r., III CZ 44/22, baza orzeczeń Supremus). Nie można tego braku sanować w oparciu o przepisy zarówno procedury cywilnej, jak i karnej (art. 29 § 10 ustawy o Sądzie Najwyższym – postanowienia Sądu Najwyższego: z dnia 26 kwietnia 2022 r., III CZ 93/22 oraz z dnia 8 czerwca 2022 r., IV KK 208/22, baza orzeczeń Supremus, a także postanowienie Sądu Najwyższego

z dnia 15 czerwca 2007 r., I CNP 28/07, OSNC 2008 nr C, poz. 61). Przymus adwokacko-radcowski ustanowiony w art. 87¹ k.p.c. obejmuje wszystkie postępowania należące do właściwości Sądu Najwyższego.

Wracając na grunt niniejszej sprawy, wypada zauważyć, że pełnomocnik pozwanego T. S. uzyskał w dniu 14 września 2022 r. informację o tym, iż sprawa kasacyjna o sygn. akt I CSK 4427/22 została przydzielona do rozpoznania SSN Marcie Romańskiej. Zatem termin tygodniowy, o jakim mowa w dyspozycji przepisu art. 29 § 8 ustawy o Sądzie Najwyższym, zgodnie z treścią art. 112 Kodeksu cywilnego w związku z art. 165 k.p.c., upłynął z dniem 21 września 2022 r. (środa). Złożony z naruszeniem art. 87¹ k.p.c. wniosek pozwanego T. S. o zbadanie spełnienia przez SSN Martę Romańską wymogów niezawisłości i bezstronności został zwrócony stronie, nie wywołując żadnych skutków prawnych, natomiast niniejszy wniosek, sporządzony przez pełnomocnika pozwanego adwokata P. B., nadano w Urzędzie Pocztowym w dniu 10 października 2022 r., a więc po upływie ustawowego terminu implikującego wygaśnięcie prawa strony do złożenia tej treści wniosku.

Skoro przedmiotowy wniosek został złożony z uchybieniem terminu z art. 29 § 8 ustawy o Sądzie Najwyższym, to zgodnie z art. 29 § 10 zdanie drugie tej ustawy podlega on odrzuceniu. Powołany przepis nie zawiera regulacji dotyczącej sposobu dokonania owego odrzucenia, stąd na podstawie art. 29 § 24 ustawy o Sądzie Najwyższym należy w tym zakresie stosować odpowiednio przepisy o zażaleniu obowiązujące w postępowaniu, którego dotyczy wniosek o przeprowadzenie testu niezawisłości i bezstronności sędziego. W przypadku procedury cywilnej, z mocy art. 397 § 3 k.p.c. do postępowania toczącego się na skutek zażalenia stosuje się zaś odpowiednio przepisy o postępowaniu apelacyjnym. Z kolei w myśl art. 373 § 1 k.p.c., sąd drugiej instancji odrzuca apelację spóźnioną i stosownie do art. 367 § 3 k.p.c. czyni to na posiedzeniu niejawnym, w składzie jednego sędziego.

Mając powyższe na uwadze, orzeczono jak w sentencji postanowienia.

